

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 306/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošikovej a sudcu Jána Lubyho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., vedené pod sp. zn. Rvp 5254/2013, sp. zn. Rvp 15704/2013 a sp. zn. Rvp 20020/2013, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 NcC 320/2012 z 19. októbra 2012, sp. zn. 24 NcC 313/2012 z 11. októbra 2012 a sp. zn. 5 NcC 344/2012 z 18. októbra 2012, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 5254/2013, sp. zn. Rvp 15704/2013 a sp. zn. Rvp 20020/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 5254/2013.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako neprípustné.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 4. januára 2013, 9. mája 2013 a 1. augusta 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 NcC 320/2012 z 19. októbra 2012, sp. zn. 24 NcC 313/2012 z 11. októbra 2012 a sp. zn. 5 NcC 344/2012 z 18. októbra 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenia krajského súdu“).

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka doručila Okresnému súdu Revúca a Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej spolu aj „okresné súdy“) žaloby o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorými sa proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, domáha svojich nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „žaloby o náhradu škody“). Ku vzniku škody malo podľa nej dôjsť „*kontinuálnym a zásadným zásahom do jej základných práv*“, najmä práva na poskytnutie súdnej ochrany v zákonom predpokladanej kvalite a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v exekučných konaniach vedených okresnými súdmi, ktorých účastníkom bola sťažovateľka (ako oprávnená, pozn.). Konania, predmetom ktorých sú nároky sťažovateľky na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike, sú Okresným súdom Revúca vedené pod sp. zn. 6 C 330/2012 a Okresným súdom Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4 C 120/2012 a sp. zn. 10 C 111/2012 (ďalej spolu len „označené konania okresných súdov“).

Sťažovateľka v sťažnostiach poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že práve nesprávny úradný postup okresných súdov poznačený zbytočnými prietahmi mal byť dôvodom podania jej žalôb o náhradu škody okresným súdom, ktoré sú zároveň podľa

Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) súdmi príslušnými na prerokovanie a rozhodnutie týchto vecí.

Sťažovateľka v záujme ochrany svojho práva na spravodlivé konanie sformulovala už v úvode podaných žalôb „požiadavku na to, aby nadriadený súd rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci (tohto sporu) inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného Okresného súdu... sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkovi konania (námietka zaujatosti z objektívneho pohľadu)“.

V rámci odôvodnenia svojho uplatneného nároku sťažovateľka okrem iného poukazuje na skutočnosť, že okresné sudy, ktoré mali zapríčiniť svojím nesprávnym úradným postupom vznik škody na jej strane, nemôžu byť zároveň orgánom súdnej moci, ktorý bude o tejto škode rozhodovať, ďalej na to, že takýmto postupom by došlo k nerešpektovaniu zásady *nemo debet esse iudex in propria causa*, a taktiež poukázala na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu.

Krajský súd napadnutými uzneseniami rozhodol tak, že nevyhlásil všetkých sudcov okresných súdov z prerokovania a rozhodovania v označených konaniach okresných súdov.

Napadnuté uznesenia krajského súdu sú podľa sťažovateľky nesprávne, spôsobujúce zásah do jej práv, konkrétne:

«- základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. práva na súdnu ochranu a osobitne práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR) a práva na prerokovanie veci nestranným súdom;

- základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd..., t. j. práva na nestranný súd zriadený zákonom.»

Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie poukazuje aj na právne závery obsiahnuté v judikatúre ústavného súdu (napr. II. ÚS 283/09, III. ÚS 116/06, II. ÚS 336/09,

III. ÚS 47/05, III. ÚS 71/97, I. ÚS 46/05, IV. ÚS 345/09), ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúce sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu (rozsudok ESLP Findlay v. Spojené kráľovstvo z 25. 2. 1997, odsek 73; rozsudok ESLP Kyprianou v. Cyprus z 15. 12. 2005).

Podľa sťažovateľky objektívna skutočnosť spočívajúca v tom, že jej žaloby o náhradu škody spôsobenej rozhodovaním sudcov okresných súdov majú byť prerokované a rozhodnuté sudcami tých istých okresných súdov, ktorí majú medzi sebou „*minimálne kolegiálny a väčšina isto i priateľský vzťah*“, vyvoláva dôvodnú pochybnosť o nezáujatosti všetkých sudcov okresných súdov, ktorí sa vzhľadom na dané okolnosti prípadu nemôžu javiť v očiach strán ako nezávislí. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že Krajský súd v Trnave, Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Prešove dospeli vo viacerých svojich rozhodnutiach v skutkovo a právne obdobných veciach k opačnému právnomu záveru ako krajský súd vo svojom napadnutom uznesení.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že napadnutými uzneseniami krajského súdu boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň napadnuté uznesenia krajského súdu zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konania a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

Sťažovateľka súčasne navrhuje, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) „*vydal dočasné opatrenie, ktorým rozhodne o odklade vykonateľnosti*“ napadnutých uznesení krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K bodu 1 výroku tohto uznesenia

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah prerokúvaných sťažností, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K bodu 2 výroku tohto uznesenia

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu, ktorými krajský súd *inter alia* rozhodol o (ne)vylúčení konkrétnych sudcov okresných súdov z prerokúvania a rozhodovania v označených konaniach okresných súdov.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol.

Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 24 NcC 313/201 z 11. októbra 2012 (Rvp 15704/2012) ústavný súd zistil, že už:

- uznesením sp. zn. IV. ÚS 579/2013 z 23. septembra 2013 rozhodol o odmietnutí sťažnosti sťažovateľky vo vzťahu ku konaniu o námietke zaujatosti vedenému krajským súdom pod sp. zn. 24 NcC 313/201 z 11. októbra 2012 (Rvp 15704/2012).

Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 5 NcC 344/2012 z 18. októbra 2012 (Rvp 20020/2012) ústavný súd zistil, že už:

- uznesením sp. zn. IV. ÚS 757/2013 z 12. decembra 2013 rozhodol o odmietnutí sťažností sťažovateľky vo vzťahu ku konaniam o námietkach zaujatosti vedených krajským súdom pod sp. zn. 5 NcC 344/2012 z 18. októbra 2012 (Rvp 20020/2012).

A napokon vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 NcC 320/2012 z 19. októbra 2012 (Rvp 5254/2012) ústavný súd zistil, že:

- uznesením sp. zn. 2 NcC 208/2012 z 19. októbra 2012 krajský súd spojil na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 2 NcC 208/2012 okrem iného aj vec vedenú pod sp. zn. 2 NcC 320/2012 (ktorá je predmetom tohto konania pred ústavným súdom) s ďalšími vecami (ktoré však nie sú predmetom tohto konania pred ústavným súdom), konkrétnych sudcov Okresného súdu Revúca vylúčil z prerokovania a rozhodovania v tam označených civilných veciach a ostatných sudcov tohto okresného súdu nevyhlásil z prerokovania a rozhodovania týchto vecí,

- uznesením sp. zn. IV. ÚS 464/2013 z 24. júla 2013 ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažností sťažovateľky vo vzťahu ku konaniam o námietkach zaujatosti vedenému krajským súdom pod sp. zn. 2 NcC 208/2012 z 19. októbra 2012, obsahom ktorej bolo aj konanie o námietke zaujatosti vedenej pod sp. zn. 2 NcC 320/2012 (Rvp 5254/2012).

Predmetné sťažnosti boli odmietnuté z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na ich prerokovanie a rozhodnutie.

Z uvedeného teda vyplýva, že v konaniach vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5254/2013, sp. zn. Rvp 15704/2013 a sp. zn. Rvp 20020/2013 vystupujú identickí účastníci (sťažovateľka a krajský súd), identický je aj predmet konania (ako to bolo vo veciach vedených pod sp. zn. IV. ÚS 579/2013, sp. zn. IV. ÚS 757/2013 a sp. zn. IV. ÚS 464/2013) a sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia rovnakých práv vo vzťahu k uzneseniam krajského súdu, o ktorom už ústavný súd rozhodol svojimi uzneseniami sp. zn. IV. ÚS 579/2013 z 23. septembra 2013, sp. zn. IV. ÚS 757/2013 z 12. decembra 2013 a sp. zn. IV. ÚS 464/2013 z 24. júla 2013. Sťažovateľka sa teda domáha toho, aby ústavný súd konal vo veciach, o ktorých už raz právoplatne rozhodol, bez toho, aby sa zmenili podmienky konania. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustné.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2014